

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ ЗАВДАННЯ

ТРОЦЕНКО. А
КОВАЛЕНКО. Є
ШУГАЙЛО. В

25 ГРУПА

Клієнтське звернення

Ви працюєте психологом у одному із консультативних центрів міста. До вас на прийом записався тато підлітка, який виклав свою проблему так: «Мій син – підліток, він у нас трішки хворобливий, а це взявся тягати залізо у спортивному залі та ще так, що від травматолога не виходимо: то розтягнення м'язів, то запалення суглобів, то пошкодження хребта. Лікарі наполягають на зменшенні навантаження хоча б на певний час, а він і слухати не хоче, ображається. Як на нього вплинути, що нам робити, адже спорт зараз - престижно, і я розумію сина, сам такий був, але така впертість – просто безглузда якась!»

Обов'язкова програма при виконанні завдання:

1. Вивчіть та оцініть особистісний потенціал підлітка (творчий та комунікативний), рівень його особистісної зрілості, самоактуалізації
2. Сплануйте дослідження, виявіть нахили, схильності підлітка у тій чи іншій сфері діяльності.
3. Змоделюйте консультативну бесіду з підлітком вкажіть йому лінію дій, що обіцяє оптимальний розвиток усіх його здібностей, досягнення «життєвого успіху».
4. Запропонуйте рекомендації щодо бажаної гармонії (пропорції) необхідного та достатнього у досягненні мети.

Довизначення проблеми

Проблема полягає у тому що, хворобливий підліток батьків почав ходити до спортзалу де зазнає серйозних травм. Батьки не можуть вплинути на сина: відговорити його займатись у спортзалі або зменшити навантаження на певний час.

Напрямки практичної роботи психолога

Напрямок практичної роботи	Обґрунтування
Психодіагностична робота	Проведення методики САМОАЛ для визначення рівня самоактуалізації та методики для виявлення комунікативних та організаторських здібностей особистості.
Консультаційна робота	Проведення консультаційної бесіди з клієнтом за результатами проведеного дослідження.

Очікування клієнта, що стосуються компетенції психолога

Психолог: Ви маєте право очікувати від мене отримання достовірних результатів дослідження, професійного пояснення причин виникнення проблеми, що ґрунтуються на основі аналізу проведеного дослідження.

Клієнт має право очікувати результативної роботи від психолога та отримати достовірні результати. Психолог має ознайомити клієнта з результатами проведеного дослідження, та представити висновки у формалізованому вигляді: консультація. Клієнт має право самостійно розпоряджатися із боку психолога консультаційними порадами.

Підбір та аналіз літератури

Навчально-методична та довідкова література

Кузікова, С. Б.

Теорія і практика вікової психокорекції [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Б. Кузікова. - Суми : Унів. кн., 2006. - 383 с. : ілюстр. - Бібліогр.: с. 279-287.

У посібнику висвітлюються питання психологічної корекції розвитку особистості дітей, підлітків, юнацтва. Розглядаються теоретичні основи та передумови психокорекційної практики, викладаються методи корекції пізнавальної, емоційно-вольової сфер особистості та її поведінки. Аналізуються особливості використання психокорекційних методів з особами різного віку. У додатках посібника подано програму підготовки фахівців до здійснення психокорекційної діяльності, а також авторську розробку психологічної програми корекції і розвитку особистості в підлітковому віці

Кузікова, С. Б.

Основи психокорекції [Текст] : навч. посіб. / С. Б. Кузікова ; рец.: М. Й. Боришевський, М. В. Савчин. - К. : Академвидав, 2012. - 319 с. : табл. - (Альма-матер). - Дод.: с. 258-309. - Термінолог. слов.: с. 310-313. - Бібліогр.: с. 314-319

Психологічна корекція як цілісна і специфічна система методів допомоги конкретним людям у їх особистісному розвитку передбачає доцільно обраний і делікатно здійснюваний психологічний вплив у конкретній ситуації. У зоні та методологічно-інструментальній сфері цього впливу фокусуються знання особливостей розвитку особистості в онтогенезі і можливих його ускладнень, розуміння механізмів дії на психіку людини психокорекційних методів і зумовлених нею наслідків. Розкриття цих питань визначило структуру і зміст пропонованого навчального посібника, методи корекції пізнавальної, емоційно-вольової сфер і поведінки особистості. Психокорекційний вплив проаналізовано з позицій триєдиного принципу особистісного саморозвитку в психологічній корекції

Захаров, А. И.

Предупреждение отклонений в поведении ребенка [Текст] / А. И. Захаров. - СПб. : Изд-во Союз : Ленинздат, 2000. - 222 с

Книга є монографічним дослідженням причин нервових порушень у дітей і насамперед неврозів та шляхів їх попередження і корекції, відображаючи досвід автора в даній області.

Фахова періодична література

Руководство практического психолога [Текст] : психолог. программы развития личности в подростковом и ст. шк. возрасте / Рос. акад. образования, Психолог. ин-т ; под ред. И. В. Дубровиной. - 3-е изд., стер. - М. : АCADEMIA, 1998. - 122,

В книзі представлено загальні принципи і підходи до роботи психолога з школярами, конкретні програми психологічної роботи з дітьми різних вікових груп. Ввійшли оригінальні розробки збору психологічної інформації: різні види бесіди і соціально-психологічний опитувальник

Мілютина, К.
Форми психокорекційного впливу [Текст] : [навч. посіб.] / Катерина Мілютина. - К. : Главник, 2007. - 143 с. : граф. - (Психологічний інструментарій). - Бібліогр.: с. 141-142.

У посібнику представлено технологію психокорекційної роботи практичного психолога та основ його компетентності з цього напрямку роботи. Книга не включає самостійного думання та планування в ході роботи із своїми клієнтами, а запрошує до структурування власних дій.
Матеріали посібника будуть корисні практичним психологам, соціальним працівникам, педагогам, вихователям, студентам соціально-психологічних та педагогічних факультетів.

Савчин, М. В.
Вікова психологія [Текст] : навч. посіб. / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. - К. : Академвидав, 2006. - 359 с. - (Альма-матер). - Бібліогр.: с. 348-350

У навчальному посібнику розкрито сутність, предмет, об'єкт, теоретичні засади, методологію, методи, структуру, функції і завдання вікової психології, функціонування її за різних історичних епох в Україні і за рубежем, а також найзначущі концепції, ідеї, теорії вікового розвитку особистості. Значну увагу в ньому приділено висвітленню особливостей психічного буття людини на всіх етапах її життя.

Вузькоспеціалізована література

Безруких, М. М.
Возрастная физиология (физиология развития ребенка) [Текст] : учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / М. М. Безруких, В. Д. Сонькин, Д. А. Фарбер. - М. : АCADEMIA, 2002. - 414, [1] с. : рис., табл. - (Высшее образование). - Библиогр.: с. 414

Представлені сучасні концепції онтогенезу людини з урахуванням найновіших досягнень антропології, анатомії, біохімії, нейрофізіології та психофізіології. Розглянуті морфо-функціональні особливості дитини на основних етапах розвитку, їх зв'язок з процесами соціалізації, в тому числі з навчанням та вихованням.

Диагностика самоактуализации личности (А. В.Лазукин в адаптации Н.Ф.Калина) / Фетискин Н.П., Козлов В.В., Мануйлов Г.М. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. – М., 2002. С.426-433.

Методика, за якою буде проведено дане дослідження

Internet-джерела

<http://intkonf.org/smilyanets-io-art-terapiya-yak-za-sib-samorozvitku-pidlitkiv/> Смілянець І.О. АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ САМОРОЗВИТКУ ПІДЛІТКІВ

Підлітковий вік украй суперечливий. Це час завершення дитинства і початку дорослого життя. У період дорослішання в особистості дитини відбуваються якісні зміни в біологічній, психологічній, особистісній та соціальній сферах. Майже завжди вони супроводжуються труднощами - підвищеним рівнем самотності, тривожності, фрустрації, агресивності, порушенням адаптації, самосприйняття, емоційної комфортності. Актуальними в період дорослішання є потреби особистості в самоствердженні, самовираженні, самореалізації і саморозвитку. Тому основною метою психолого-педагогічного супроводу підлітків є створення умов для їхнього індивідуального розвитку, пошук засад гармонізації суспільних та особистісних інтересів, актуальних особистісних позицій та надання допомоги в саморозвитку і самореалізації у суспільстві.

Консультація з фахівцями

<i>Фахівець</i>	<i>Обґрунтування необхідності консультації</i>	<i>Перелік питань</i>
Спортивний тренер	Тренер проводить багато часу зі своїми учнями, аналізує успіхи кожного з них.	<ol style="list-style-type: none">1. Як часто досліджуваний ходить в спортзал?2. Як довго він проводить роботу в спортзалі?3. Яка в нього мотивація на роботу в спортзалі?4. Чи є в нього прогрес, в спорті?
Ортопед-травматолог	Лікар дасть нас відомості про фізичний стан досліджуваного.	<ol style="list-style-type: none">1. В досліджуваного немає проблем з опорно-руховим апаратом?2. Чи можна досліджуваному займатися спортом?3. Як часто досліджуваному можна займатися спортом?

Скаладання розгорнутого плану виконання завдання, підбір методів та аналіз ресурсів

Етапи роботи	Методи та процедури	Необхідні ресурси
Проведення консультації	Бесіда	Матеріал для опитування (підготовлені питання)
Підбір матеріалу для дослідження	Пошук діагностик	Література з описом діагностики
Планування та проведення психодіагностичного дослідження	Використання методики вивчення рівня самоактуалізації та проведення методики на визначення комунікативних та організаторських здібностей	Текст опитувальника, протоколи методики
Аналіз та інтерпретація отриманих результатів	Якісний та кількісний аналіз	Обробка необхідних показників по шкалах
Повідомлення результатів	Консультація з Клієнтом	Місце для проведення консультації; графічні і табличні результати проведеного дослідження
Проведення корекційної бесіди з клієнтом з метою надання психологічної допомоги	Індивідуальна бесіда з клієнтом	Місце для проведення бесіди; результати проведеного дослідження

Передбачення проблемних моментів

<i>Проблемні моменти</i>	<i>Причини виникнення</i>	<i>Шляхи уникнення</i>
Батько сина не довіряє психологу та приховує певну інформацію	Не хоче говорити певні недоліки про свого сина психологу	Завірити батька, що внаслідок неповної або недостовірної інформації, це зашкодить розв'язанню проблеми з його сином.
Батько не довіряє методиці психолога, а більше спирається на слова тренера про підготовку сина	Методика може здатися клієнту не авторитетною та малозначущою у вирішенні проблеми.	Вказати клієнту на те, що методика є перевіреною та достовірною. Запевнити, що за допомогою неї можна ретельно дослідити прояви характеру його сина у цьому віці.

Підготовка матеріалів необхідних для виконання завдання

- 1) методика САМОАЛ (тест “Визначення рівня самоактуалізації особистості”)
- 2) ключі до методики САМОАЛ (№ 1 та № 2);
- 3) опис шкал за рівнем самоактуалізації
- 4) методика виявлення комунікативних та організаторських здібностей

Збір емпіричних даних

Прагнення до самоактуалізації досліджуваного виявляється у таких пунктах:

- 1.Орієнтація у часі: 7 б
- 2.Цінності: 11 б
- 3.Погляд на природу людини: 7 б
- 4.Потреба в пізнанні: 6 б
- 5.Креативність (прагнення до творчості): 9 б
6. Автономність: 10 б
- 7.Спонтанність: 12 б
- 8.Саморозуміння: 5 б
- 9.Аутосимпатія: 3 б
10. Контактність: 5 б
11. Гнучкість у спілкуванні: 5 б

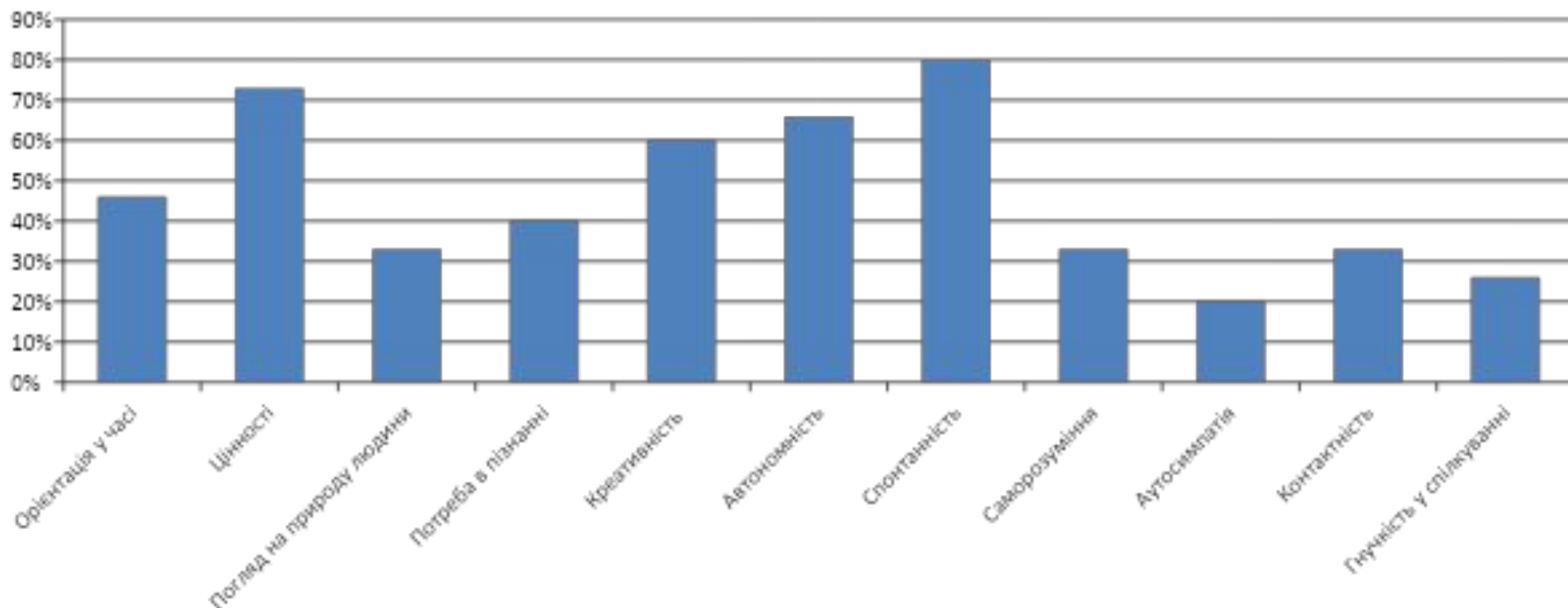
Виявлення комунікативних та організаторських здібностей:

Організаторські здібності:20

Комунікативні здібності: 11

Аналіз та інтерпретація отриманих даних

Самоактуалізація особистості

Результати опитувальника САМОАЛ показали, що досліджуваний поділяє цінності особи, яка самоактуалізується, прагненне до гармонійного буття і здорових стосунків з людьми, далеке від бажання маніпулювати ними в своїх інтересах. За шкалою «спонтанність» самоактуалізація стала способом життя, а не є мрією чи прагненням. Високий бал за шкалою «автономності» говорить про свободу та незалежність особистості. Високий бал також має шкала «креативність» – неодмінний атрибут самоактуалізації, яку можна назвати творчим ставленням до життя. Низькі показники за шкалами «аутосимпатія» і «саморозуміння» говорять про невпевненість у собі, тривожність та невротичність. Така юдина орієнтуються на думку оточуючи.

У досліджуваного виявлено організаторські здібності.

Отже, підсумовуючи отримані результати, можна сказати, що досліджуваному тяжко сприймати себе, невпевнений у собі. Досліджуваний має яскраво виражений нахил до організаторських здібностей, з розвитком яких, він досягне успіху в своєму житті.

Представлення результатів людині, яка звернулася із запитом

Перша методика нам показала, що досліджуваний має гармонійні стосунки з людьми. Він не схильний до маніпуляції іншими і це є хорошою якістю, це допоможе йому взаємовідносинах з людьми. Має добре розвинену життєвість, самопідтримку, тобто він, як автономна, незалежна і вільна особистість. Досліджуваному бракує впевненості у собі.

Способи підвищення впевненості у собі:

1. **Не соромитись задавати запитання.** Якщо чогось не знаєш чи не розуміш – це зовсім не причина закриватися в собі, а радше чудова нагода поспілкуватися.
2. **Бути допитливим.** Допитливість, яка стосується робочого процесу, є найкращим свідченням бажанням займатися обраною справою.
3. **Пам'яти, що кожен може зробити помилку.** Не варто звинувачувати себе у неспроможності стати ідеальним. Адже ідеалів не існує.
4. **Роби більше, ніж від тебе очікують.** Отримуючи кожне нове завдання поміркуй про способи, як можна зробити більше, ніж від тебе очікують. Кожного разу, коли вдасться зробити більше, ніж від тебе очікують, рівень впевненості зростатиме.
5. **Випромінювати впевненість.** Охайний вигляд, струнка осанка, хороший настрій та готовність завжди допомогти є свідченням впевненості у власних силах для інших людей. А коли всі навколо вважатимуть тебе впевненою і цілеспрямованою людиною – тобі також буде набагато легше у це повірити.
6. **Винагороджувати свої досягнення.** Якщо в тобі вдалося стати найкращим учнем року – святкуй! Ти заслужив це!

Рекомендовані книги:

- Мануэль Дж.Смит «Тренинг уверенности в себе»
- Сью Бишоп «Как делать все по-своему»
- Альберти Р. Е. Эммонс М. П. «Умейте постоять за себя. Самовтверждающее

По-друге, за іншою методикою, було встановлено, що в досліджуваного є організаторські здібності, розвиваючі які, він може досягнути високих результатів та успіху.

«Щоб розвивати організаторські здібності необхідно зробити так, щоб у колективі тебе поважали і довіряли. Відносини в будь-якій компанії краще всього будувати на фундаменті з довіри і взаємоповаги, відсутність довіри веде до розпаду колективу і порушення його роботи. Про організаторські здібності тобі варто знати, що загальний настрій колективу задається настроєм кожного його члена. Тобі не завадило б навчитися гасити всі виниклі розбіжності незалежно від приводу. Як? Це вже залежить від людей, від їх характеру і переваг. Допомогти двом людям знайти спільну мову - непросте завдання, але ти, як майбутній лідер і організатор, повинен постаратися це зробити. Якщо ж помирити людей не вдається, розподіли свою команду на групи і помісти сперечальників в кожну. Завдання організатора - об'єднувати людей. Краще всього зробити це за допомогою загальної ідеї, цілі, перспективи. Втілюючи мету в життя, знайди для кожного учасника команди свою справу. Спілкуючись зі своїм колективом, потрібно постаратися дізнатися думку кожної людини, його уподобання, хобі, пріоритети, життєві цілі. Знаючи це, буде набагато простіше розподіляти обов'язки в групі. Наприклад, є люди, більш схильні до творчості. Змусити таку людину робити рутинну роботу можна, але не має сенсу, так як він не викладеться на повну. Набагато краще і продуктивніше дозволити йому розкрити свою фантазію і використовувати її на благо спільної справи. У той же час, у колективі напевно знайдеться людина, а то й кілька, які люблять монотонну і рутинну роботу. У творчості вони проявлять себе погано, тому й не має сенсу давати їм таку роботу. Іноді трапляється так, що врахувати особисті якості і пристрасті кожної людини просто немає можливості. Тоді потрібно призначити виконання будь-яких обов'язків людині, яка з ними цілком здатна впоратися. На жаль, в цьому випадку цілком можливо невдоволення "призначеного". Знадобиться вміння вмовляти і зацікавлювати. Потрібно буде донести до людини, що виконання цього обов'язку дуже важливо як для колективу в цілому, так і для нього. Адже після успішного виконання він зможе отримати нагороду. Таким чином, з часом ти зможеш розвинути свої організаторські здібності, які дуже допоможуть тобі як в школі так і в повсякденному житті».

Програма саморозвитку

Складові навчально професійних умінь професійно важливі якості, які потрібно було б розвинути	В чому полягали труднощі	Заходи саморозвитку	Термін и	Критерії самоконтролю
Створювати реалістичний психологічний портрет клієнта	Передбачення поведінки клієнта, створення реалістичного портрету клієнта	На основі біографії одного з клієнтів спробувати сконструювати психологічний портрет, використовуючи теоретичну базу різних наукових парадигм у психології (підхід вчинків О.М. Леоньєва). Створити психологічний портрет одного зі своїх знайомих та на його основі спрогнозувати поведінку	Грудень 2012	Для перевірки реалістичності можна порівняти психологічний прогноз з реальними вчинками людини. Критерієм для перевірки реалістичності може стати порівняння психологічного портрету клієнта різних психологів (наприклад своїх одногрупників)
Перевіряти матеріали за критерієм грамотності та естетичності	Те, що я роблю, здається мені естетичним. Проте моє уявлення іноді далекі від	Знайти вимоги ВАК до оформлення наукових робіт. Визначити основні вимоги до оформлення наукових робіт	Грудень 2012	Попросити викладача переглянути мої наукові роботи з точки зору